

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI CINEMATOGRAFICĂ  
„I.L.CARAGIALE” BUCUREȘTI

**REZUMAT**

**TEZĂ DE DOCTORAT**

**Evoluția Personajelor Feminine în Serialele de Televiziune**

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT

Prof.univ.dr. habil. Mircea Gheorghiu

DOCTORAND

Olimpia Mihaela Melinte (cas. Luca)

2024

REZUMAT

TEZĂ DE DOCTORAT

## Evoluția Personajelor Feminine în Serialele de Televiziune

CUVINTE-CHEIE

Arta actorului, serial de televiziune, feminism, Carl Gustav Jung, transformare, teorii ale serialului, Laura Mulvey, concept, creativitate, psihologia crimei, personaj feminin, ipotezele dublului, vilanelă, Eu, experiență, imaginație, transformare, counter cinema, intenționalitate, reprezentare feminina, intersubiectivitate, scopofilie, mod de gândire, evoluție, Mike Leigh, narațiune, percepție, antagoniști, procese cognitive, psihologie, arhetipuri feminine, Sine, roluri de gen, diversitate, Stanislavski, subconștient, teatru, film, Dogma 95, contemporaneitate, Visual Pleasure, incluziune, cultura pop, femeii în media.

## **Cuprins teză:**

**Introducere.....pag. 3**

### **Capitolul I. Influențe ale mișcării feministe în serial. Personajul feminin din serialul contemporan**

**1.1 Teorii ale serialului TV contemporan.....pag. 6**

**1.1A Evoluția serialului: O scurtă incursiune în istoria sa de la primele încercări până în prezent .....pag. 13**

**1.1B Manifestul Dogma 95 în contextul serialului contemporan .....pag. 24**

**1.2 Feminismul și direcțiile sale de cercetare.....pag. 42**

**1.3 Fascinația personajului feminin în contrapunct cu ideologiile feministe.....pag. 73**

**1.4 Primele personaje feminine emblematice. “I love Lucy” și “That girl” .....pag. 80**

### **Capitolul II. Serialul "Killing Eve": Explorarea unei Poetici a Asasinului prin prisma Feminismului**

**2. 1. Doppelgänger-ul și Geamănul Parazit: Analiza Ipostazelor Dublului în Serialul “Killing Eve” .....pag. 92**

**2. 2. Repere ale feminismului în serialului “Killing Eve” .....pag. 97**

**2. 3. Psihologia crimei. Villanelle, construcția personajului feminin negativ .....pag. 106**

2. 4. Costumație pentru crimă. De la modă la deghizare.....pag. 117
2. 5. Villanelle ca vilanelă: o poetică a asasinatului.....pag. 125
2. 6. Căderea Evei (Polastri). Studiu de caz.....pag.128

### **Capitolul III. De la actor la scenarist prin universul feminist**

- 3.1 Serialul online “Casting” - creat prin tehnica Mike Leigh.....pag. 141
- 3.2 Reprezentarea rolului feminin în serialul românesc de tip franciză: VLAD. Studiu de caz..... pag. 163
- 3.3 Analiza Cultului Celebrității prin lentila Erorii Fundamentale a Atribuirii: Cazul Skyler White, protagonista serialului “Breaking Bad”.....pag. 185
- 3.4 O ultimă remarcă despre feminism, bazată pe cinci prințese din epoci diferite portretizate în film și serial.....pag. 199

**Concluzii.....pag. 209**

**Bibliografie.....pag. 211**

## **Introducere**

### **Formularea problemei de cercetare**

Actorul contemporan trebuie să facă față noilor schimbări din industrie, adaptându-se la o varietate tot mai mare de roluri și perspective. Într-o lume în continuă evoluție, el trebuie să fie flexibil și deschis la noi tipuri de narațiuni care reflectă complexitatea societății actuale. Actorii trebuie să fie conștienți de impactul social al rolurilor pe care le interpretează și de responsabilitatea pe care o au în promovarea diversității și incluziunii. Tehnologia joacă, de asemenea, un rol crucial, iar artistul contemporan trebuie să se familiarizeze cu noile platforme și medii digitale. Pe lângă abilitățile tradiționale, trebuie să-și dezvolte competențe în domeniul tehnologiei și al comunicării online. Flexibilitatea și capacitatea de a învăța continuu sunt esențiale pentru a se adapta la schimbările rapide din industria divertismentului.

Serialul a devenit un fenomen complex și dinamic, în continuă transformare în funcție de evoluțiile sociale, economice și tehnologice. Toate modificările care au avut loc de-a lungul timpului în cadrul televiziunii și noilor platforme de streaming au transformat publicul, făcându-l să fie cât mai conectat și prezent pentru a primi cele mai noi apariții. Astfel, iar seriilele au devenit parte din mijloacele zilnice de expresie. Considerat un experiment de succes, serialul a captivat publicul și a stârnit interesul pentru acest tip de divertisment. Televiziunea a continuat să se dezvolte, iar în timp, acest gen media s-a transformat într-un format standard.

De-a lungul decadelor, seriilele s-au transformat într-un simbol important al culturii pop, captivând audiențele din întreaga lume și devenind unele dintre cele mai iubite și influente forme de divertisment. Existând în timp ca un pilon al noii epoci, astăzi serialul joacă un rol esențial în modul în care societatea se raportează la lumea înconjurătoare și la modul în care interacționează cu media, acesta având forța de a contribui și la modelarea atitudinilor sociale. Toate conceptele și ideile care stau la baza industriei media sunt interconectate și contribuie la formarea identității culturale a unei comunități sau a unei societăți.

## **Importanța și actualitatea temei**

Relevanța și actualitatea subiectului derivă din efortul de a dezvolta o metodă de lucru pentru studentul-actor, care să-l ajute să își înțeleagă propriile procese logice de gândire și să dobândească abilitatea de a le perfecționa și evalua, în funcție de cerințele personajului pe care îl interpretează. Am studiat acest demers din cadrul unui serial, unde actorul are fișa și traseul clar al personajului cu care se întâlnește, iar munca sa se întinde pe luni sau chiar ani, când acțiunea se transformă, se coagulează într-un nucleu, iar apoi își face loc în fața privitorului.

Condiția modernă a artistului este stimulată de organicitatea cu care își abordează meșteșugul, imitația și repetitivitatea fiind condamnate. Problematika creației are la bază ponderea actului artistic în societate, iar serialul de televiziune își propune să acopere structuri sociale cât mai variate, având la bază studiul fenomenului uman.

Studentul secolului XXI necesită metode de lucru adaptate, care să răspundă nevoilor sale și să fie în armonie cu cerințele societății contemporane. Originalitatea acestei cercetări constă în abordarea unei triade unice: arta actorului, serialul TV și personajul feminin. Întrebările și ipotezele formulate și-au găsit răspunsul în cel puțin unul dintre aceste trei domenii. În acest context, femeia, actrița joacă un rol esențial. Ea nu trebuie doar să se adapteze la cerințele profesiei într-o lume aflată în continuă schimbare, dar și să își revendice locul într-un domeniu istoric dominat de bărbați. Metodele de lucru și studiul specific personajelor feminine necesită o atenție specială, ținând cont de provocările unice pe care le întâmpină în cariera ei, atât pe scenă, cât și în fața camerelor de filmat. Această cercetare explorează nu doar cum femeia actor își dezvoltă și perfecționează abilitățile, ci și cum își revendică identitatea și vocea într-un mediu profesional marcat de evoluții sociale și culturale semnificative.

## **Motivația alegerii temei de cercetare**

Motivația alegerii acestei teme de cercetare este dublă. În primul rând, are legătură cu propria mea dezvoltare profesională, cu o serie de căutări și descoperiri, dar și cu felul în care a evoluat imaginea femeii în societate în ultimele decenii.

Serialul este expresia imaginară a vieții reale, iar reprezentările lui afectează, de asemenea, societatea. După parcurgerea unei serii de mișcări pentru drepturile femeilor, avem surpriza că personajele feminine din filme și seriale au devenit treptat mai complexe, mai independente și mai sofisticate, de la “I love Lucy” la “Killing Eve”, de la serialul românesc VLAD până la prințesele Disney sau multipremiatul “Breaking bad” caracterizarea personajelor feminine din seriale evoluează de la căutarea libertății în căsătorie, la independență, până la subminarea preconcepțiilor și a falselor idealuri, iar portretizarea lor în filme a suferit o schimbare semnificativă în ultimele decenii.

Cel de-al doilea argument din spatele alegerii acestei teme de cercetare este dorința de a crea o lucrare de relevanță pentru studentul actor. Prin abordarea interdisciplinară a cercetării mele, acesta poate să înțeleagă mai profund și să abordeze cu mai multă încredere nu doar Arta Actorului, ci și contextele socio-culturale, noile forme de media dar și filosofia sau psihologia, contribuind astfel la îmbogățirea culturii și dezvoltarea vieții sale interioare.

Raționamentul care stă la baza acestei cercetări are ca punct de plecare contextul actual, când tot mai multe producții aduc în prim-plan personaje feminine care sfidează tiparele tradiționale. Aceste roluri oferă studentului actor oportunitatea de a explora și studia figuri feminine curajoase, hotărâte și cu personalități autonome, în contrast cu imaginea supusă din trecut. Odată cu intrarea în secolul XXI, feminismul a deschis noi perspective și a oferit mai multe opțiuni pentru astfel de eroine, reflectând asupra evoluției sociale și culturale. Pentru studentul actor, regăsirea și analiza acestor roluri nu doar că îi îmbogățeste experiența artistică, dar îi oferă și o înțelegere mai profundă a dinamicii sociale și a identității feminine, contribuind la dezvoltarea sa ca artist complet și conștient de impactul cultural al muncii sale.

### **Obiectivul principal al tezei**

Obiectivul principal al lucrării este analiza artei cinematografice din perspectiva rolurilor feminine, alături de toate ramurile și sub-ramurile ei, prin care să îi faciliteze studentului actor legătura cu un nou univers cultural, prin care își poate forma și reforma gândirea, astfel încât să educăm artiști conectați la realitatea meta culturală din care fac parte.

Din acesta au derivat alte trei obiective, care vizează:

- aducerea în plan practic a celor discutate și a tendințelor în abordările creatoare de-a lungul întregii istorii a fenomenului, viziuni estetice asupra serialului cult și a serialului comercial, privire critică asupra esteticii serialului.
- facilitarea accesului studentului la noi concepte și metode de lucru, care construiesc și fixează legătura actor-platou de filmare-abordare practica.
- o mai bună înțelegere a terminologiei cinematografice și fundamentarea ei cu ajutorul unor domenii conexe (psihologie, sociologie, media).;

### **Contribuții ale lucrării**

Contribuțiile acestei lucrări sunt multiple și se concentrează pe integrarea studentului actor în specificul limbajului și dinamicii serialelor. Cercetarea abordează introducerea studentului în „jargonul serialului” și înțelegerea limbajului utilizat de echipa de pe platourile de filmare. Prin studiul detaliat al unui serial și analiza parcursului personajelor, cu exemple din cele mai cunoscute și apreciate producții, lucrarea oferă o bază solidă de cunoștințe.

Un alt aspect important este crearea unei resurse informaționale pentru tânărul student, care să îl sprijine în momentele când trebuie să lucreze individual la un rol, fără asistența directă a echipei. Întrucât actoria de film necesită un echilibru între pregătirea riguroasă și spontaneitate, această cercetare propune exerciții specifice și structurate care să ajute studentul actor să facă față provocărilor actoricești, învățând să mențină prospețimea gândurilor și a dialogului, contribuind astfel la formarea unui actor versatil, capabil să se adapteze cerințelor complexe ale industriei filmului.

Cercetarea oferă un cadru în care studentul este încurajat să experimenteze diverse tehnici de abordare a actoriei și scrierii serialelor și să exploreze metodele de filmare caracteristice acestui gen. Prin diferențierea clară între actoria de teatru și cea de serial, lucrarea ajută la identificarea punctelor comune între aceste două forme de exprimare artistică, având ca scop dezvoltarea unui antrenament actoricesc personalizat pentru fiecare student.

### **Metodologie**

Despre arta actorului de serial s-a scris foarte puțin, aceasta nouă ramură a cinematografilei atinge apogeul începând cu anii 2020 și câștigă tot mai mult teren în structurile media actuale. Provocarea pe care mi-am asumat-o a fost aceea de a studia, în paralel, metode de actorie specifice serialelor, teorii din psihologie și sociologie, concepte cinematografice revoluționare, urmărind să fac o analiză comparativă care să aducă beneficii Artei Actorului de Serial.

Studiind literatura de specialitate din fiecare domeniu ales (actorie, sociologie, cinematografie, psihologie), am realizat o analiză comparativă cu scopul de a îmbunătăți pregătirea tânărului actor pentru serial. Această analiză a fost îmbogățită prin practica de pe platoul de filmare și prin observațiile pe care le-am acumulat de-a lungul anilor, începând cu perioada programului de master. În plus, discuțiile cu profesori și studenți, participarea la workshop-uri și implicarea în programe de mentorat artistic au adus perspective valoroase.

Un element central al cercetării îl reprezintă personajul feminin din seriale. Acesta nu doar că sfidează tiparele tradiționale, dar și oferă actorilor oportunitatea de a explora și dezvolta roluri care reflectă evoluțiile sociale contemporane. În acest context, am investigat modul în care actorul de serial poate înțelege și interpreta aceste personaje complexe, care sunt adesea curajoase, independente și profund nuanțate. Scopul este de a furniza studenților o bază teoretică și practică solidă, care să le permită să abordeze cu succes rolurile feminine (și nu numai) în seriale și să își rafineze abilitățile actricești în conformitate cu cerințele moderne ale industriei.

Un aspect esențial al contribuției este analiza detaliată a propunerilor regizorale, scenaristice, de imagine, montaj și scenografie din seriale internaționale și naționale. Acest demers încurajează studentul să-și dezvolte un stil propriu de abordare a artei actricești, corelându-l cu tendințele contemporane și nevoile publicului actual. Astfel, lucrarea contribuie semnificativ la formarea unui actor de serial adaptabil, capabil să îmbine tradiția cu inovația, și să răspundă provocărilor unui mediu artistic în continuă evoluție.

## **Structură**

Primul capitol al cercetării, intitulat „Influențe ale mișcării feministe în serial. Personajul feminin din serialul contemporan.”, pune accent pe evoluția serialului, dar și pe manipularea plăcerii vizuale a spectatorului, concept care reprezintă o mare parte a succesului obținut de filmele și seriile din toate timpurile.

Mai departe, capitolul va trata toate schimbările și transformările care au avut loc de-a lungul timpului în cadrul televiziunii, dar și noile platforme de streaming care au motivat publicul, făcându-l să fie cât mai conectat și prezent, devenind astfel parte din procesul evolutiv al structurilor media. Privită ca un experiment reușit care a deschis apetitul publicului pentru acest tip de divertisment, televiziunea a continuat să evolueze, acest gen media a devenit, cu timpul, un format standard pentru o gamă largă de idei și subiecte. Serialul a devenit un fenomen complex și dinamic, în continuă schimbare și adaptare în funcție de evoluțiile sociale, economice și tehnologice.

Un alt subcapitol care mi-a stârnit curiozitatea și interesul este cel care aduce în lumina reflectoarelor Manifestul Dogma 95. Acest concept creează un punct de atracție intelectuală pentru un cercetător de film în mai multe moduri. În primul rând, prin respingerea strategiilor dominante în realizarea filmelor, forțează cititorul să-și creeze un nou cinematograf. Problematizează o gamă largă de situații și concepte legate de realizarea filmelor, inclusiv bugete, tehnologie, stil, autoritatea regizorului și genul producției. Poziția opozițională oferită de manifestul Dogma 95 față de modul de lucru din cinematografia Hollywood-ului și înțelegerea autorului prezintă în arta cinematografică europeană merită atenție. Manifestul solicită o despărțire completă de aceasta structura. Hollywood-ul, în viziunea inițiatorilor Dogma 95, reprezenta o industrie care punea accentul pe aspectele comerciale în detrimentul artei și creativității autentice. Astfel, mișcarea Dogma 95 a căutat să aducă un suflu nou în cinema, oferind o alternativă la ceea ce era perceput ca fiind o suprasaturare de filme standardizate și superficiale. Deși manifestul a fost de scurtă durată, influența sa a fost semnificativă, stimulând dezbateri despre natura filmului și provocând cineaștii să exploreze noi moduri de a spune povești. Astfel, manifestul stimulează teoreticianul să se întrebe cu privire la fezabilitatea și posibilitatea unei astfel de rupturi. În al doilea rând, deoarece nimic nu apare din senin, manifestul Dogma 95 și filmele dedicate acestuia sunt legate de o gamă largă ale altor mișcări cinematografice, precum “Kino Pravda” al lui Vertov, Noul Val Francez și grupul german de la Oberhausen. Analizarea originilor manifestului Dogma 95 din perspectivă feministă, poate oferi o reevaluare a istoriei cinematografeiei. În al treilea rând, chiar dacă are relații evidente cu mișcările și teoriile de film anterioare, este dificil să concepem manifestul Dogma 95 doar ca o citare sau repetare a istoriei. De fapt, el se ocupă activ de problemele actuale din cinematografie, în special de transformarea inițiată, de noile tehnologii atât în domeniul cinematografeiei cât și în sfera culturală. Prin urmare, o analiză a

manifestului oferă și oportunitatea de a evalua aceste schimbări contemporane în cadrul unei discuții despre cinematografie.

Utilă pentru înțelegerea și conturarea temei centrale ale acestei lucrări a fost analiza și raportarea la eseu Laurei Mulvey, "Visual Pleasure", care reprezintă tendințele predominante din filmele clasice hollywoodiene, evidențiind implicit curentele melodramei și avangardei, idei care se regăsesc tot în primul capitol al lucrării. Ceea ce apare în eseu reprezintă punctul de plecare al unei teorii necesare în ceea ce privește critica feministă de film și strategiile de avangardă, ca o portiță de scăpare din blocajul cinemaului feminist. Un trio al paradigmatelor teoretice și-a făcut simțită prezența în scrierile feministe despre cinematografie de la mijlocul anilor '70. În primul rând, au fost preluate argumentele inspirate de Althusser în teoria filmului, în cadrul careia ideologia a fost privită ca set de reprezentări iluzorii și a fost reorganizată, devenind o codificare a subiectului într-o critică a esteticii realiste. "Estetica realistă folosea mijloace prin care să prindă în capcană spectatorul, asemănătoare cu cele ale ideologiei burgheze în sine", afirmă Mulvey. Aceste teorii au reprezentat un liant ce mi-a oferit motivația de a scrie în ultimul subcapitol, despre "Primele personaje feminine emblematice, din sitcomurile, "I love Lucy" și "That girl". Difuzate pe o perioadă de douăzeci de ani, trecând prin aceeași perioadă istorică, aceste programe TV îmbrățișează o noțiune de progres în rândurile femeilor. De progres, referindu-ne în mod specific la independența femeilor față de rolurile sociale stricte, cele de mamă și soție, precum și percepțiile sociale care le îngrădeau libertatea.

În cel de-al doilea capitol, intitulat, "Serialul "Killing Eve": Explorarea unei Poetici a Asasinului prin prisma Feminismului", m-am concentrat asupra diverselor concepte de metamorfoză, din cadrul serialului "Killing Eve" care oferă o viziune ambiguă asupra unei imagini idealiste a femeii, deși se opune ideii de a le reduce la statutul de trupuri docile silite să se supună. Pune pe picior de egalitate puterea feminină cu anormalitatea, dezordinea și crima organizată. Prin mobilizarea sa, prin subversiune și parodierea unor elemente ale monstruosului feminin, "Killing Eve" reușește să pună în valoare personajele feminine și aduce o contribuție semnificativă unei culturi în care feminitatea începe să prindă tot mai mult avânt. În acest serial aflăm deopotrivă despre cruzimea oamenilor, despre umilințele, suferințele sau bucuriile lor, despre prostia sau înțelepciunea care-i caracterizează, despre modul lor de a gândi și a acționa în consecință. Este o frescă a societății de azi, care are în prim plan femeia și care ne pune față în față cu o serie de situații complexe ale existenței.

Este important de punctat faptul că teoria feministă de film s-a dezvoltat de-a lungul ultimilor 30 de ani, devenind un domeniu care a fascinat și a stârnit o serie de controverse în rândul marilor teoreticieni ai filmului. Începută ca o sursă de inspirație și noutate în publicații precum “Screen” și “Camera obscură”, teoria feministă implica o combinație teoretică de semiotică, marxism althusserian și psihanaliza lacaniană. La toate acestea adăugându-se eseul, devenit între timp clasic, al Laurei Mulvey “Plăcerea vizuală și cinematografia narativă” (1975). Citat ca fiind „documentul ce a pus bazele teoriei feministe de film”, acesta a pus la dispoziție „temeiul teoretic pentru respingerea Hollywood-ului și plăcerilor acestuia” și chiar acela care a stabilit „axiomele” teoriei feministe de film.<sup>[1]</sup> Folosindu-se de psihanaliza lacaniană pentru a-și demonstra teoria privind subiectivitatea, dorința și plăcerea vizuală, dictate de sex (masculin sau feminin), Mulvey a presupus o reprezentare generală a cinematografului, acesta transformându-se într-un mediu simbolic.

Diferit de seriile procedurale clasice precum CSI și NCIS, care de obicei împlinesc standardele producțiilor polițiste, adică au cazuri în care trebuie să afle identitatea criminalului, “Killing Eve” ne relevă de la început făptașul și motivul ei - banii, din moment ce Villanelle este o asasină plătită. Din punct de vedere critic, adaptarea romanului “Codename Villanelle” într-un serial de mare succes implică o reimaginare și recodificare distinct feministă a romanelor originale — și profund sexiste — în termeni mai progresiști, subversivi și provocatori. Ca urmare, protagoniste sunt asociate cu diverse exprimări ale puterii feminine și, ca atare, și cu un sentiment acutizat al aspectului de a fi diferit, dar și al psihozelor. Personajul Villanelle, în special, reprezintă o formă de autonomie feminină neafiliată cu normele sociale sau cu așteptările altora. Ea acționează conform propriilor ei reguli și capricii, contrar normelor sociale. Serialul abordează stereotipurile de gen legate de profesii. Eve, în calitate de agent de securitate, și Villanelle, ca asasin profesionist, ocupă roluri care în mod tradițional au fost asociate cu bărbații. Acest lucru subliniază și distruge anumite așteptări sociale. Serialul “Killing Eve” explorează, prin intermediul parodiei, o abordare care încearcă să submineze preconcepțiile sociale legate de gen.

Am fost interesată să decodific felul în care protagonista, Sandra Oh și-a creat rolul. Citind interviurile sale și urmărindu-i parcursul profesional, am avut ocazia să descopăr o nouă metodă a Artei actorului, foarte răspândită, în ultimii ani, în Statele Unite, “Tehnică vizuală”. Creatoarea acestui nou fenomen, Kim Gillingham privește fiecare scenariu ca pe o întâlnire a actorului cu propriul subconștient, ca și cum personajul exista demult în mintea acestuia și

urmează să fie dezvăluit cu ajutorul visului. Fiecare rol vine în ajutorul actorului, îl face pe acesta să se înțeleagă sau îi cere ajutorul și protecția. „Artistul pregătește omenirea pentru schimbare”,<sup>[2]</sup> preciza Jung, iar Tehnica visului își dorește să conducă actorul către sursa creativă, care vine din propria imaginație, crezul profesoarei Gillingham fiind următorul: “întoarcerea de la cultură către sursa creativă este totul. Și cu siguranță asta mă interesează să fac.” Nefiind un proces exclusiv rațional și nefiind guvernat de un protocol extrem de precis, analiza generează deopotrivă transfer și contratransfer, ceea ce nu perturbă actul artistic atâta timp cât este menținut câmpul transformațional, în care transformarea psihicului are mari șanse să se realizeze. Începe să viseze într-un mod conștient. Conștientul începe să răspundă sub influența imaginației, pe măsură ce renunță la ezitare și incertitudini. Conținutul inconștientului devine vizibil în starea de veghe, conștientă. Arhetipurile se transformă în imagini, devenind simboluri de descifrat, urmând ca acestea să fie analizate în etapa următoare. Visul nu este rodul întâmplării, Jung a demonstrat că în vis inconștientul prinde viață, iar Kim Gillingham se folosește de acest instrument pentru a-și ajuta actrii să creeze roluri unice. Visul aparține psihicului viu și actorul, în urma ultimelor cercetări și încercări ale școlii americane de teatru și film, se poate folosi și de el în căutările sale. O astfel de abordare propune și actrița Sandra Oh în serialului "Killing Eve".

Cel de-al treilea capitol al cercetării, intitulat “De la actor la scenarist prin universul feminist.”, creează un cadru propice în care se poate analiza acest izvor inepuizabil de sens din actoria de film care este desăvârșit prin procesul de reprezentare, după cum susține teoreticianul Stephen Heath. Personajul, format dintr-un set de trăsături și particularități individuale și scenariul, ca funcție narativă, sunt cei doi mari piloni care stau la baza rolului jucat de un actor. Dar la fel de importante sunt și personalitatea, inteligența sau educația actorului în alegerile pe care le face un regizor sau un scenarist în distribuirea unui rol. De foarte multe ori actorul poate fi chiar o sursă de inspirație pentru personajul ce urmează a fi creionat de scenarist, ceea ce Heath numește „persona”. Fiecare dintre aceste surse poate fi observată în „image”, pe sticlă sau la cinema, dar doar în anumite puncte are șansa de a deveni clară. Pentru Heath, „personaj”, „persona” și „image” nu sunt niciodată părți ale unei unei construcții coerente, închise, ci reprezintă exemple care reușesc să formeze ceea ce el numește un „crochiu” al personajului.<sup>[3]</sup> Plecând de la această perspectivă, am realizat serialul online CASTING. Practic modalitatea de abordare a fiecărui personaj în parte a fost ghidată de structura actorului și de felul în care el ar putea să transforme, îmbogățească și să

îi ofere scenariului și implicit rolului său, adevărul și puterea interioară de care dispune. Deși relația actor/personaj este fundamentală, există această dezbateră asupra modului în care actorul reușește să atingă această relație. Unul dintre motivele continue de dezbateră a vizat întrebarea dacă este necesar ca actorul să se identifice cu experiențele dramatice ale unui personaj pentru a face meșteșugul lui „credibil”, „plauzibil” sau, potrivit unui termen mult mai favorizat de actori, „veridic”? Ce am realizat lucrând la acest proiect, pe mai multe fronturi, este faptul că fără analiza de text a scenariului, fără un sistem de lucru în Arta Actorului, bazat pe oricare metodă fie că vorbim de cea stanislavskiană sau post-stanislavskiană, ancorată în realismul psihologic, actorul nu poate exista nici în film nici în teatru. Capacitatea de control, de echilibru fizic și psihic pot acapara atenția spectatorului de pretutindeni. De aceea ne-am propus să construim relații solide, să avem repetiții unde puteam accesa anumite zone ale fiecărui actor în parte, care ar fi putut fi inhibitate pe set, unde lucrurile se precipită și se pot pierde subtilitățile atât de necesare în fața aparatului de filmat.

Folosindu-mă de tehnica lui Mike Leigh, în care actorul își găsește o altă persoană pe care să o ia drept exemplu pentru rolul pe care urmează să-l interpreteze, am pus bazele unui laborator de lucru, în cadrul UNATC, unde a fost scris un episod pilot, în care studenții și-au descris momentele de nesiguranță și euforie din prima zi de facultate. Întotdeauna este mai simplu să imiți pe altcineva decât pe tine pentru că în celălalt vezi mai bine excepționalul, specialul și originalul care devine mult mai valoros pe ecran, plecând de la aceste idei ne-am conturat opt personaje inedite, proaspete, curioase, ambițioase, gata săa anime cu personalitățile lor micul ecran. Mult timp m-am întrebat dacă improvizația nu ar aduce totuși o oarecare prospețime și vână jocului. Dar ce am observat e că aceasta nu este sugrumată de un scenariu sau un text, ci de o insuficientă muncă a regizorului cu textul și o insuficientă asumare de către actor. Privind cu alți ochi munca noastră la acest proiect, îmi dau seama că sunt destul de multe momente fără elan, în care situațiile poate nu sunt suficient de sugestive sau pur și simplu noi nu reușim să ne conectăm realmente la ceea ce se întâmplă., Ccu toate acestea, în cadrul laboratorului am dezvoltat o serie de teorii pe baza tehnicii celebrului regizor Mike Leigh, care se regăsesc în lucrarea de față.

Puțini sunt teoreticienii sau practicienii artei scenice care să nu se fi confruntat cu întrebări esențiale despre sensul și relevanța creațiilor lor, despre impactul lor asupra celorlalți sau asupra lor înșiși, despre autenticitatea muncii lor și, în esență, despre rostul artei lor. Aceste întrebări pot fi sintetizate prin cuvintele personajului Luca din "Azilul de Noapte" al lui

Maxim Gorki: "Ce nevoie am eu de teatru?!" Extrapolând această dilemă, apare întrebarea despre nevoia oamenilor de seriale. Există o dependență imperativă față de ele? Este această atracție determinată de o dorință reală, organică, de un obicei, de o necesitate estetică sau de dorința de a se integra în normele sociale? Și totuși, ce nevoie avem unii de ceilalți în contextul relației din sfera artistică? Spectatorul de actori, actorii de regizor, regizorul de producător, de dramaturg, actorii de spectatori, spectatorii între ei, unii de ceilalți?. Aceste întrebări nu au apărut ca urmare a epuizării profesionale sau a eșecurilor, ci sunt provocări adânci și actuale și s-au regăsit pe parcursul subcapitolului "Reprezentarea rolului feminin în serialul, românesc, de tip franciză VLAD. Studiu de caz." Este posibil să mă întreb acum dacă drumul meu în cercetarea, analiza și gândirea asupra artei seriialelor TV are o finalitate clară sau dacă este un proces continuu și deschis către noi descoperiri și înțelegeri. Rolul teoreticianului în contextul artei scenice este asemănător cu acela al unui intermediar între spectacol și public. Teoreticianul se află adesea într-o poziție care îl conectează atât cu spectatorul, cât și cu cei din spatele scenei, cum ar fi actorii și regizorii. Cu un accent pe reguli, interdicții, tabuuri și modul în care acestea influențează viața privată și artistică a individului, am ales să explorez feminitatea și structurile prin care aceasta este prezentată în seriale, într-un context în care acest gen de divertisment este omniprezent în viața de zi cu zi la nivel global. În ceea ce privește arta cinematografică, fie că vorbim de filme sau de seriale, aceasta explorează aspirațiile oamenilor de a fi ceva ce nu pot, sau, dimpotrivă, reflectă aspectele ale realității pe care preferăm să le negăm. Fiecare episod nu este doar un simplu spațiu, ci o colecție de spații inventate, imaginate, posibile și imposibile, existente și inexistente, pline și goale, care pot prinde viață sau se pot stinge înainte de a fi concepute. Arta este atât altar, cât și infern. Telespectatorul deține puterea de a sfida timpul, de a se confrunța cu actorii, de a juca rolul, de a crede sau de a se distanța de ceea ce vede. Prin intermediul acestui joc, telespectatorul poate schimba realitatea la vedere, având o influență asupra poveștilor și a personajelor.

Din păcate, clasică triadă mamă-soție-fiică este mai departe construită și în serialul VLAD, personajul feminin central, Eliza, fiind doar o cârjă narativă pentru personajele masculine. Mi-ar fi plăcut ca discursul meu să fie diferit. Să pot spune că în cadrul acestui proiect femeia are un cuvânt puternic de spus, că ideea de patriarhat este umbră de un scenariu construit în jurul unor astfel de femei. Din păcate, în România nu există încă o astfel de abordare. Rolul femeii în contextul cinematografic rămâne la fel de ambiguu și nesigur ca la începuturile industriei de film autohtone. Deschizând un „univers“ paralel, necesitatea de a accepta

diferența, alteritatea, dreptul „celuilalt“ de a se bucura de libertate, dar și de a prescrie normele care nu fac altceva decât să îngrădească mișcarea spontană a creației, ideea de franciză poate fi uneori la limita ideii de originalitate. În acest sens, nu putem vorbi de o puritate a metodelor de lucru, întrucât, de cele mai multe ori, întâlnim o „hibridizare“ a procedeelelor folosite, cu atât mai pronunțată cu cât se evidențiază dialogul principiilor xenocentriste.

## **Concluzii**

Această cercetare reprezintă un demers complex, plin de provocări și descoperiri neașteptate, care m-au ghidat pe parcursul dezvoltării tezei. Deși limitele întâlnite au fost inevitabile, ele nu au reprezentat obstacole insurmontabile, ci mai degrabă oportunități de reflecție și ajustare a direcțiilor de lucru. Prin abordarea interdisciplinară și prin reformularea metodelor teatrale și cinematografice, am reușit să deschid noi drumuri în cercetarea artistică și să propun o platformă care să faciliteze colaborarea dintre experți din diverse domenii. Acest efort nu doar că a îmbogățit înțelegerea Artei Actorului, dar a și pus bazele unor viitoare explorări care să continue extinderea granițelor cunoașterii în artă.

Prin observațiile aduse în această lucrare, am ajuns și la concluzia că există tot mai multe femei care participă la lupta pentru apărarea drepturilor lor. De la prima mișcare feministă, ele s-au străduit să își schimbe statutul subordonat. În aceste pagini am încercat să identific problemele cu care se confruntă femeile în societate, selectând personajele principale din seriile care s-au remarcat în ultimii ani și analizând comportamentele și imaginea lor.

Analiza comportamentelor și imaginii acestor personaje ne oferă o perspectivă profundă asupra modului în care acestea sunt reprezentate pe ecran și, implicit, asupra felului în care reprezentările lor influențează percepțiile publicului. Prin prisma acestor studii de caz, am încercat să deslușesc în ce măsură seriile contemporane reușesc să surprindă complexitatea și diversitatea experiențelor feminine. De asemenea, am examinat dacă aceste producții contribuie la perpetuarea stereotipurilor de gen sau, dimpotrivă, dacă reușesc să provoace și să depășească o serie de clișee, oferind modele de femei puternice, independente. În final, am încercat să stabilesc în ce măsură seriile analizate reușesc să oglindească realitățile cu care se confruntă femeile în viața de zi cu zi, dar și în ce măsură aceste producții pot influența schimbările sociale, promovând o înțelegere mai nuanțată și mai justă a rolului femeii în societatea modernă. Această cercetare subliniază importanța reprezentării mediatice în

conturarea normelor sociale și evidențiază nevoia de a continua explorarea modului în care personajele feminine sunt construite și prezentate pe ecran.

### **Bibliografie**

1. Althusser, Louis, *Lenin and Philosophy and Other Essays, Ideology and Ideological State Apparatuses, Notes towards an Investigation*, ed. Monthly Review Press, 1971
2. Andrews, P. W. *The Psychology of Social Chess and the Evolution of Attribution Mechanisms: Explaining the Fundamental Attribution Error*. ed. Evolution and Human Behavior, Londra, 2001.
3. Amza, Tudor, *Criminologie*, București: Editura Luminalex, 1998
4. Archer, William, *Masks of Faces?*, Kessinger Publishing, 2006
5. Atkinson, Rita L., *Introducere în psihologie*, ediția a 11-a, București, Editura Tehnică, 2002,
6. Auerbach, Erich, *Cicatricea lui Ulise, Mimesis: Reprezentarea realității în literatura occidentală*, Iași, Polirom, Colecția Collegium. Litere, 2000
7. Baran, S.J. & Davis, D.K., *Mass communication: Foundations, ferment, and future*, ed. Belmont. CA: Wadsworth, 2000
8. Barba, Eugenio, *Teatru. Singurătate. Meșteșug. Revoltă.*, Nemira, 2013

9. Barker, Chris, *Television, Globalization and Cultural Identities*, ed. Open University Press, 1999
10. Bart, Andrews, *The 7 Love Lucy' Book*, ed. New York, 1985
11. Beauvoir, Simone, *The Second Sex*, New York, Vintage Books, 2010
12. Berger, Arthur, *Anatomy of Humor*, Ed. Routledge, 1999, p. 132
13. Bodichon, Barbara, *Women and Work*, 1857
14. Bogdana Darie, Romina Sehlanec, Andreea Jicman, *Manual de jocuri teatrale V-VIII*, UNATC Press, 2016
15. Bonni Dow, *Prime-Time Feminism: Television, Media Culture, and the Women's Movement Since 1970* (Feminist Cultural Studies, the Media, and Political Culture), ed. University of Pennsylvania Press, 1996
16. Bourdon, J., *From discrete adaptations to hard copies: The rise of formats in European television*, Oren T and Shahaf S (eds), *Global Television Formats: Understanding Television Across Borders*, Routledge, London, 2014
17. Brunetta, Gian Piero, *Historia mundial del cine*, ed. Giulio Einaudi, Torino, 1999,
18. Buscombe, E., C. Gledhill, A. Lovell, și C. Williams, *Psychoanalysis and Film, in The Sexual Subject: A 'Screen' Reader in Sexuality*, ed. Routledge, Londra, 1992
19. Campbell, Richard, Martin, Christopher, Fabos, Bettina, *Media & Culture: An Introduction to Mass Communication - Softcover*, ed. Front Cover Books, Denver, 2019
20. Carroll, Noël, *Prospects for Film Theory: A Personal Assessment, Post Theory: Reconstructing Film Studies*, ed. University of Wisconsin Press, Wisconsin, 1996
21. Cassidy, Megan, *Mike Leigh's process and techniques*, ed. Routledge, Londra, 2014

22. Cassirer, Ernst, *Filosofia formelor simbolice* (Vol. 1-3). Vol. 3: *Gândirea mitică*, Pitești: Paralela 45
23. Cavell, Stanley, *Conditions Handsome and Unhandsome*, ed. The Carus Lectures, Canada, 1991
24. Christin Gledhill, *Home is where the Heart is: Studies in Melodrama and the Woman's Film*, ed British Film Institute, 1987
25. Clark, Danae, Cagney & Lacey, *Feminist Strategies of Detection*, ed. Television and Women's Culture. The Politics of the Popular, London, 1990
26. Cojar, Ion, *O poetică a artei actorului*, Ed. Paideia, București, 1998
27. Collins, Randal, *Film Theory Goes to the Movies*, ed. Routledge, London and New York, 1993
28. Cornis-Pope, Marcel, John Neubauer, *History of the Literary Cultures of East-Central Europe: Junctures and Disjunctures in the 19th and 20th Centuries*, ed. John Benjamins Publishing, New York, 2004
29. Cosgrove, Stuart, Ahtye, Wendy, *About Time 2: The Unauthorized Guide to Doctor Who (Seasons 4 to 6)*, ed. Mad Norwegian Press, 2010
30. Csikszentmihalyi, Mihaly, *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*, ed. Harper Perennial, Londra, 1997
31. Cuddon, J. A., *Dictionary of Literary Terms and Literary Theory*, ed. Penguin, Londra, 1999
32. Culbertson, Ann, *Social Communication in Advertising: Consumption in the Mediated Marketplace*, ed. Routledge, Londra, 2016
33. Curtis, Barry, *Aspects of Sitcom*, in *Jim Cook*, dd. Television Sitcom, British Film Institute, London, 1982
34. Dall'Astra, Monica, *Historia Mundial de Cine, El serial*, ed. Akal, 2011, Madrid

35. Darwin, Charles, *On the Origin of Species by Means of Natural Selection*, ed. John Murray, London, 1859
36. David E. James, *The Most Typical Avant-Garde: History and Geography of Minor Cinemas in Los Angeles*, University of California Press, 2005
37. Deleuze, G., L. G., *Anti-Oedipus: Capitalism and Schizophrenia*, Athlone Press, 1984
38. Denscombe, Martyn, *The Good Research Guide: for small-scale social research projects*, ed. Open University Press, 2014
39. Dijkstra, Bram, *Idols of Perversity: Fantasies of Feminine Evil in Fin-de-Siècle Culture*, ed. Oxford University Press, 1986
40. Dolto F., *Imaginea inconștientă a corpului. Opere 2*, Editura Trei, București, 2005
41. Donald Richie, *The Films of Akira Kurosawa*, ed. University of California Press, 1998
42. Donovan, Patricia, *Feminist Film Theory: A Reader*, ed. McGraw-Hill Education, 1999
43. Doré, J., *Tragic Mulatta Revisited: The Rediscovery of Frances Harper, Tobe Melora Correal, The Amistad Revolt: Memory, Slavery, and the Politics of Identity in the United States and Sierra Leone*, University of Georgia Press, 2000
44. Doyle, J., *Understanding Media: The Extensions of Man*, Routledge, London 2001
45. Entwistle, Joanne, *Addressing the Body, In Fashion Theory: A Reader*, Routledge, Abingdon, Oxon, 2020
46. Erich Auerbach, *Cicatricea lui Ulise, Mimesis: Reprezentarea realității în literatura occidentală*, Iași, Polirom, Colecția Collegium. Litere, 2000

47. Fischer Lichte, Erika, *History of European Drama and Theatre*, Londra, New-York, Ed. Routledge, 2001
48. Feuer, Jane, *Genre Study and Television, Channels of Discourse, Reassembled: Television and Contemporary Criticism*, ed. Robert C. Allen, Duke University Press, 1992
49. Foucault, Michel, *Hermeneutica subiectului*, ediție îngrijită de Frédéric Gros sub îndrumarea lui François Edwald și a lui Alessandro Fontana, traducere din limba franceză de Bogdan Ghiu, Iași, Editura Polirom, 2004
50. Freedman, Jonathan, *The contemporary television series*, Ed. Edinburgh University Press, 2006
51. Friedman, Sharon, *Feminism in the Media*, ed. Sage Publications, 1998
52. Fukuyama, Francis, *Marea ruptură - natura umană și refacerea ordinii sociale*, ed. Humanitas, București, 2002
53. Freud, Sigmund, *Instincts and Vicissitudes*, ed. The Hogarth Press, Londra
54. Freud, Sigmund, *The Interpretation of Dreams*, Translated by A. A. Brill, The Macmillan company, 1913
55. Freud, Sigmund, *The Uncanny. In: An Infantile Neurosis and Other Works*. London: Hogarth Press, 1955
56. Freud Sigmund, *Introducere în psihanaliză - Opere Esențiale*, vol. 1, Ed. Trei, București, 2010
57. Freud Sigmund, *Introducere în psihanaliză - Opere Esențiale*, vol. 3, Ed. Trei, București, 2010
58. Freud Sigmund, *Introducere în psihanaliză - Opere Esențiale*, vol. 7, Ed. Trei, București, 2010
59. Freud Sigmund, *Introducere în psihanaliză - Opere Esențiale*, vol. 11, Ed. Trei, București, 2010

60. Freud Sigmund, *Introducere în psihanaliză - Opere Esențiale*, vol. 18, Ed. Trei, București, 2010
61. Fritz Reld, David Wineman, *The Aggressive Child*, The Free Press, 1963
62. Gallups, George H., *The Gallup Poll: Public Opinion 1935-1971*, vol. 3, 1959-1971, New York: Random House, Inc., 1972
63. Elisabeth Roudinesco, *Jacques Lacan*, trans. B. Bray, New York: Columbia University Press, 1997
64. Gauntlett, D., *Media, gender and identity: An introduction*, Ed. Routledge, London, 2002
65. Gardiner, Michael E., *The Dialogic of Romanticism: Mela Rosas and the Two-Sidedness of the Symbol*, ed. Oxford University Press, 1989
66. Gilbert Sandra, Gubar Susan, *The Madwoman in the Attic: The Woman Writer and the Nineteenth-Century Literary Imagination*, ed. Yale University Press, 2000
67. Glen Creeber, *Serial Television: Big Drama on the Small Screen*, Ed. bfi Publishing, 2004
68. Grau Robert, *The Theater of Science*, ed. Book on demand, New York, 2013
69. Gray, Jonathan, *Television entertainment*, Routledge, 2008
70. Grosz, E., *Volatile Bodies: Towards a Corporeal Feminism*, ed. Allen and Unwin, Sydney, 1994
71. Hall, A. James, *Interpretarea jungiană a viselor*, ed. Herald, 2013
72. Hall, Stuart, *Encoding/decoding, Culture, Media, Language*, ed. Stuart Hall, et al., Routledge, 1980
73. Hartley, John, *The politics of pictures: the creation of the public in the age of popular media*, Routledge, 1992

74. Hebdige, Dick, *Subculture: The Meaning of Style*, Routledge, 1979
75. Heath, Stephen, *Questions of Cinema*, Basingstoke, London, 1981
76. Heizmann, Horst, *Jung Carl Gustav, Amintiri, vise, reflecții*, Ed. Humanitas, 2017
77. Helm-Grovas Nicolas, Laura Mulvey and Peter Wollen: *Theory and Practice, Aesthetics and Politics, 1963-1983*, teza de doctorat, Royal Holloway, University of London
78. Hjört, Mette, *A Small Nation's Response to Globalisation, Purity and Provocation: Dogma 95*, ed. British Film Institute, London, 2001
79. Hutchins, B. L., *The Workers*, ed. Mulvey&Mizuta, 1995
80. Jacques Lecoq, Jean-Gabriel Carasso și Jean-Claude Lallias, *Corpul poetic. O pedagogie a creației teatrale*, traducere de Raluca Vida, Ed. Aspect, Oradea, 2009.
81. Jennings, Luke, *Killing Eve: Codename Villanelle*, ed. John Murray Press, 2018
82. Jenkins, H., *Textual poachers: Television fans and participatory culture*, ed. Routledge, London, 2012
83. Johnston, Clair, *Women's Cinema as Counter Cinema. Sexual Stratagems: The World of Women in Film*, ed. New York: Horizon Press, 1979
84. Jung, Carl Gustav, *Amintiri, vise, reflecții*, Ed. Humanitas, 2017,
85. Kekes, John, *The Human Dimension and Evil*, ed. Oxford University Press, 2010
86. Ken Robinson, Lou Aronica, *Tu, copilul tău și școala*, Ed. Publica, 2018
87. Kristeva, Julia, *Powers of Horror: An Essay on Abjection*, ed. Columbia University Press, New York: 1982

88. Levi-Strauss, Claude, *Antropologia și problemele preistoriei*, Editura Meridiane, 1980
89. MacKenzie, Scott, *Film Manifestos and Global Cinema Cultures: A Critical Anthology*, ed. University of California Press, 2014
90. Manchel, Frank, *Film Study, An Analytical Bibliography*, Volumul 1, ed. Associated University Presses, London, 1990
91. Manchel, Frank, *Film Study, An Analytical Bibliography*, Volumul 4, ed. Associated University Presses, London, 1990
92. Maynard, Mary, Purvis, June, *Researching Women's Lives From A Feminist Perspective*, ed. Routledge, London, 1994
93. Mayne, Judith, *The Woman at The Keyhole - Feminism and Women's Cinema*, ed. Indiana University Press, 1990
94. McQuil, Denis, *Audience Analysis*, ed. SAGE Publications, Inc., 1997
95. Mellencamp, Patricia, *High Anxiety: Catastrophe, Scandal, Age, and Comedy (Arts and Politics of the Everyday)*, ed. Indiana University Press, 1992
96. Metz, Christian, *Film Theory in Media History*, ed. Amsterdam Univ. Press, 1996
97. Mittell, Jason, *Complex TV: The Poetics of Contemporary Television Storytelling*. New York: New York University Press. 2015
98. Molloy, Missy, Nielsen, Mimi și Meryl Shriver-Rice. *Postscript: A Conversation with Susanne Bier, În ReFocus: The Films of Susanne Bier*, editat de Missy Molloy, Mimi Nielsen și Meryl Shriver-Rice, ed. University Press, Edinburgh, 2018.
99. Modleski, Tania, *The women Who Knew Too Much: Hitchcock and Feminist Theory*, Ed. Routledge, Chapman & Hall, Inc, 1989, New York, U.S.A

100. Modleski, Tania, *The Search for Tomorrow in Today's Soap Operas. Notes on a Feminine Narrative Form*, ed. Feminist Television Criticism: A Reader. Oxford: Clarendon Press,
101. Mulvey, Laura, *Changes: Thoughts on Myth, Narrative and Historical Experience. Visual and Other Pleasures*, ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009
102. Mulvey, Laura, *After Thoughts on Visual Pleasure and Narrative Cinema, inspired by King Vidor's Duel in the Sun (1946)*, Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009
103. Mulvey, Laura, *Death 24x a Second: Stillness and the Moving Image*, ed. Reaktion Books, London, 2006
104. Mulvey, Laura. *Mary Kelly: An Aesthetic of Temporality*, Dominique Heyse-Moore, Mary Kelly: Projects 1973-2010. ed. Manchester University Press, Manchester: 2010
105. Mulvey, Laura, *Film Feminism and Avant-Garde*, scrisă ca o prelegere pentru seria Femei și Literatură, organizată de Comitetul de Studii ale Femeilor de la Oxford în 1978 și publicată în antologia seriei intitulată Women Writing and Writing about Women, editată de Mary Jacobus, 1979
106. Mulvey, Laura, *Interview with the author*, Mulvey, Laura, *Riddles as Essay Film. In Nora M. Alter and Timothy Corrigan* , ed. Essays on the Essay Film. New York: Columbia University Press, 2017,
107. Mulvey, Laura, *Impending Time: Mary Kelly's Corpus, Visual and Other Pleasures*, editia a doua, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2009,
108. Mulvey, Laura, *Introduction to the First Edition. Visual and Other Pleasures*, ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009
109. Mulvey, Laura, *Introduction to the Second Edition, Visual and Other Pleasures*, ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009

110. Mulvey, Laura, *Melodrama Inside and Outside the Home. Visual and Other Pleasures*, a doua editie, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2009
111. Mulvey, Laura, *Melodrama Inside and Outside the Home. Visual and Other Pleasures*, ed. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2009,
112. Mulvey, Laura, *Dialogue with Spectatorship: Victor Burgin and Barbara Kruger. Visual and Other Pleasures*, a doua editie, ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009
113. Mulvey, Laura, *Fassbinder and Sirk, Visual and Other Pleasures*, a doua editie, ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009
114. Mulvey, Laura. *Fears, Fantasies and the Male Unconscious or You don't know what is happening do you, Mr. Jones? Visual and Other Pleasures*, a doua editie, ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009
115. Mulvey, Laura, *Notes on Sirk and Melodrama Visual and Other Pleasures*, ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009,
116. Mulvey, Laura, *Visual Pleasure and Narrative Cinema. Visual and Other Pleasures*, Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2009
117. Merck, Mandy, Segal, Naomi, Wright, Elizabeth, *Coming Out of Feminism?*, ed. Wiley-Blackwell, 1998
118. Nash, Mark. *The Moment of Screen. Screen Theory Culture*, ed. London: Palgrave Macmillan, 2008,
119. Nelson, Robin, *TV Drama in Transition. Forms, Values and Cultural Change*, ed. MacMillan Press. London, 1997,
120. Newcomb, Horace, *Reflections on TV: The Most Popular Art*, in volumul Edgerton, Gary R. and Rose, Brian G, *Thinking outside the Box. A Contemporary Television Genre Reader*. ed. Lexington: The University Press of Kentucky, 2005,

121. Nochlin, Linda. *Why Have There Been No Great Women Artists? Women, Art, and Power and Other Essays*, ed. Thames and Hudson, London, 1989
122. O'Neill, Maggie, and Lizzie Seal, *Transgressive Imaginations: Crime, Deviance and Culture*. ed. Palgrave Macmillan, New York, 2012
123. Orr, C. M. *Charting the currents of the third wave*. Ed. Hypatia, 1997
124. Penley, Constance, *Feminism and Film Theory*, ed. Univ. of Minnesota Press, 1988,
125. Pérez-Sánchez, Antonio, *Interviu și indicatori în psihanaliză și psihoterapie*, ed. Trei, București, 2021
126. Pope, Daniel, *Announcing Wares, Winning Patrons, Voicing Ideals*, ed. Routledge, New York, 1999
127. Popescu, Liliana, *Politica sexelor*, ed. Maiko, București, 2004
128. Propp V. I., *Morfologia Basmului*, Ed. Univers, 1970,
129. Rabinovitz, Lauren, *Points of Resistance: Women, Power & Politics in the New York AvantGarde Cinema, 1943-1971*, ed. Urbana and Chicago University of Illinois Press, 2003.
130. Ramasay, T., *Todo El hecho se nara*, capitolul *The screen and Press Conspire, A million and one nights*, vol. II, New York, 1926
131. Rodowick, D. N, *The Difficulty of Difference: Psychoanalysis, Sexual Difference and Film Theory*, ed. Routledge, Londra, 1991
132. Sebara, Rodrigo, *Renascença: a série de TV no século XXI*, ed. Belo Horizonte: Autêntica, 2016, Lisabona
133. Schepelern M., *Peter, Kill Your Darlings: Lars Von Trier and the Origin of Dogma 95, Purity and Provocation: Dogma 95*, ed. Hjört&MacKenzie, Londra, 2003

134. Schrader, Paul, *Transcendental Style in Film: Ozu, Bresson, Dreyer, Berkley*, California, 1972
135. Sedita, Scot, *The eight characters of comedy*, Ed. Atides Publishing, 2005,
136. Silverman, Kaja, *The Acoustic Mirror. The female voice in Psychoanalysis and Cinema*, Ed. Bloomington: Indiana University Press, 1988 U.S.A
137. Spolin, Viola, *Improvizație pentru teatru*, UNATC Press, Buc. 2014,
138. Stanislavski, Konstantin, *Munca actorului cu sine însuși*, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București 1951. p. 49.
139. Strasberg, Lee, *At the actors studio*, ed. Theater Communication Group, 1991.
140. Strasberg, Lee, *A Dream of Passion. The development of the Method*, ed. A Plum Book, New York, 1988
141. Whitehead, Tony. *British Film Makers: Mike Leigh*, ed. Manchester University Press, 2007.
142. Wollen, Peter, *Signs and Meaning in the Cinema*, ed. Indiana University Press, Londra
143. Wayne, Mike, *The Politics of Contemporary European Cinema: Histories, Borders, and Diaspoars*, ed. Bristol: Intellect, Bristol 2002
144. Wollstonecraft, Mary, *În apărarea Drepturilor Femeii*, Ed. Herald, 2017
145. Yannis, Tzioumakis, *American Independent Cinema: An Introduction*, ed. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press, 2006
146. Ziolkowski, Eric, *Evil Children in Religion*, ed. Literature and Art. Houndmills: Palgrave, 2001
147. Zamfirescu, Ion, *Istoria universală a teatrului*, Ed. de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1958

## Articole:

1. Avzaradel, Jose Renato, Allannah Furlong, Judy Gammelgaard. "Inconștientul, Termen tri-regional." Articol coordonat de: María Inés Nieto, pentru Societatea Română de Psihanaliză,
2. Bradley, Laura. "How Killing Eve Concocted Its Craziest Murder Yet." *Vanity Fair*, 2021.
3. Bandura, A. "Social Cognitive Theory of Mass Communication." *Media Psychology*, 3, 2001.
4. Bandura, A. "Influence of Models' Reinforcement Contingencies on the Acquisition of Imitative Responses." *Journal of Personality and Social Psychology*, 1, 589-595, 1965.
5. Bandura, A. *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1986.
6. Bryant, J., & Rockwell, S.C. "Effects of Massive Exposure to Sexually Oriented Prime Time Television Programming on Adolescents' Moral Judgment." În *Media, Children, and the Family: Social Scientific, Psychodynamic, and Clinical Perspectives*, Lawrence Erlbaum Associates, 1994.
7. Bussey, K., & Bandura, A. "Social Cognitive Theory of Gender Development and Differentiation." *Psychological Review*, 1999.
8. Cardwell Sarah, "Television Aesthetics", *Critical Studies in Television The International Journal of Television Studies*, 2006
9. Chalaby, Jean. "The Rise of Britain's Super-indies: Policy-making in the Age of the Global Media Market." *The International Communication Gazette*, 72, 2010.
10. Coleman, J. "An Introduction to Feminisms in a Postfeminist Age." *Women's Studies Journal*, 23, 2009.
11. Bo, S. "The Interpretation of Feminism in European and American Film and Television Works." *Film Literature*, 2018.
12. Goldstein, Tara. "The Disappearance of Feminist Film Criticism." *Feminist Media Studies*, 2019.
13. Chalaby, Jean. "The Rise of Britain's Super-indies: Policy-making in the Age of the Global Media Market." *The International Communication Gazette*, 2010.
14. Davis, D. M. "Portrayals of Women in Primetime Network Television: Some Demographic Characteristics." *Sex Roles: A Journal of Research*, 1990,

15. Dunbar, R. I. M. "Why Are Good Writers So Rare? An Evolutionary Perspective on Literature." *J. Cult. Evol. Psychol.*, 3, 7-22. doi: 10.1556/JCEP.3.2005.1.1, 2005.
16. Dwyer, Tessa. "Changing Accents: Place, Voice and Top of the Lake." *Studies in Australian*, 2018.
17. Eser, Andrea. "The Format Business: Franchising Television Content." *International Journal of Digital Television*, June 2013.
18. Fleming, J. H., & Darley, J. M. "Actors and Observers Revisited: Correspondence Bias, Counterfactual Surprise, and Discounting in Successive Judgments of Constrained Behavior." *Social Cognition*, 1993.
19. Fleck, N., Korchia, M., & Le Ro, I. "Celebrities in Advertising: Looking for Congruence or Likability?" *Psychology and Marketing*, 29, 2001.
20. Fouts, G., & Burggraf, K. "Television Situation Comedies: Female Body Images and Verbal Reinforcements." *Sex Roles: A Journal of Research*, 40, 2000.
21. Gilbert, D. T., & Malone, P. S. "The Correspondence Bias." *Psychological Bulletin*, 117, 1995.
22. Gever, Martha. "The Spectacle of Crime, Digitized: CSI: Crime Scene Investigation and Social Anatomy." *European Journal of Cultural Studies*, 8, 2005.
23. Glascock, J. "Gender Roles on Prime-Time Network Television: Demographic and Behaviors." *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 45, 2001.
24. Guzzo, G. "Feminism and Postfeminism in TV Series: Ita and Eng Takes on the Problem." *Int. J. of TV Serial Narratives*, 2020.
25. Kahraman, Hasan Bülent. *Art and New Forms of Politics*. În *Mehmet Ali Aybar Symposiums 1997-2002*, editat de Gündüz Vassaf, ed. Turkey Economic and Social History Foundation Publications, 2003, Istanbul.
26. Kamins, M.A. "An Investigation into the 'Match-Up' Hypothesis in Celebrity Advertising." *Journal of Advertising*, 1990.
27. Lauzen, Martha. *Boxed In 2019-20: Women On Screen and Behind the Scenes in Television.*, 2020.
28. McNeil, J.C. "Feminism, Femininity, and the Television Series: A Content Analysis." *Journal of Broadcasting*, 19, 1975.
29. Heath, Stephen. "Difference." *Screen*, 1978.
30. Modjeska, Helena. "Women and The Stage." În *The World's Congress of Representative Women*, editat de May Wright Sewall, New York, Rand, McNally & Co., 1894.

31. Gould, Jack. "Radio and Television: Nearing Birth of (?) Arnaz Is Engendering Interest of the Fans of T Love Lucy'." *New York Times*, January 16, 1953.
32. Johnston, Claire, Willemen, Paul. "Frank Tashlin." *Edinburgh Film Festival*, 1973.
33. Ingebretsen, Edward J. "Monster-Making: A Politics of Persuasion." *Journal of American Culture*, 21, 1998.
34. Lang, B. "Study Finds Fewer Lead Roles for Women in Hollywood." *Variety*, 2015.
35. Lesage, Julia. "Feminist Film Criticism: Theory and Practice." *Women and Film*, 5-6, 1974.
36. Graham, Lee. "Women Don't Like to Look at Women." *The New York Times*, 1964,
37. Lister, Sarah K., Russell, Neil O. L. "Streaming și Binge-Watching: The New Way We Consume
38. Moe, Arne, și Hanne H. Kleiven. *Diversity of Use: An Analysis of Norwegians' News Consumption*. TFOU Report, Steinkjer: Trøndelag Research and Development, 2016.
39. Mulvey, Laura. "Visual Pleasure and Narrative Cinema." *Screen*, Volumul 16, nr. 3, 1975.
40. Mulvey, Laura. "British Feminist Film Theory's Female Spectators: Presence and Absence." *Camera Obscura*, 20-21, Mai/Septembrie, 1989.
41. Mulvey, Laura. "Death Gets a Kiss from Kubrick." *7 Days*, 12 Magazine, 1972.
42. Mulvey, Laura. "The Hole Truth." *Spare Rib*, 17, 1973.
43. Mulvey, Laura. "Post Partum Document by Mary Kelly." În *Framing Feminism: Art and the Women's Movement 1970-85*, editat de Rozsika Parker și Griselda Pollock, 1987.
44. Mulvey, Laura. "Douglas Sirk and Melodrama." *Australian Journal of Screen Theory*, 3, 1977.
45. Mulvey, Laura. "Unraveling the Puzzle." Interviu cu Lara Thompson, în Laura Mulvey artist file, British Artists' Film and Video Study Collection, Central Saint Martins, University of the Arts, London.
46. Mulvey, Laura. "Gender, Gaze and Technology in Film Culture." Interviu cu Roberta Sassatelli, *Theory, Culture & Society*, 2011.
47. Mulvey, Laura. "Stephen Dwoskin." Interviu cu Laura Mulvey, *Sight and Sound Magazine*, 4, 2014.
48. Mulvey, Laura și Peter Wollen. "Penthesilea, Queen of the Amazons." Interviu cu Claire Johnston și Paul Willemen, *Screen*, 1974.
49. Mulvey, Laura și Peter Wollen. "Written Discussion." *Afterimage*, 6, *Screen*, 1976.

50. Mulvey, Laura și Peter Wollen. "Riddles of the Sphinx." *Screen*, 1977.
51. Mulvey, Laura și Peter Wollen. "Riddles of the Avant-Garde." Interviu cu Don Ranvaud, *Framework*, 9, 1978-79.
52. Mulvey, Laura și Peter Wollen. "Crystal Gazing." Interviu cu Fizzy Oppe și Don Ranvaud, *Framework*, 19, 1982.
53. Mulvey, Laura și Peter Wollen. "Frida Kahlo and Tina Modotti." În *Frida Kahlo and Tina Modotti*, exhibition catalogue, London: Whitechapel Art Gallery, 1982.
54. Mulvey, Laura. "Women & Representation: A Discussion with Laura Mulvey." Interviu cu Jane Clarke, Sue Clayton, Joanna Cleland, Rosie Elliott și Mandy Merck, *Wedge 2 Magazine*, 1978.
55. Mulvey, Laura. "It Will Be a Magnificent Obsession: The Melodrama's Role in the Development of Contemporary Film Theory." În *Melodrama: Stage Picture Screen*, editat de Jacky Bratton, Jim Cook și Christine Gledhill, London, 1994.
56. Mulvey, Laura. "Hollywood Cinema and Feminist Theory: A Strange but Persistent Relationship." *Screen*, 1998.
57. Mulvey, Laura. "Looking at the Past from the Present: Rethinking Feminist Film Theory of the 1970s." *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 2004.
58. Mulvey, Laura. "Film on Four, British Experimental Television Drama and The Bad Sister." Interviu cu Janet McCabe, *Critical Studies in Television*, 2009.
59. Montrelay, Michele. Interviu, din *Shifting Scenes: Interviews on Women, Writing, and Politics*, nr. 68, Paris.
60. NæNaiman, Eric. "Shklovsky's Dog and Mulvey's Pleasure: The Secret Life of Defamiliarization." *Screen, Comparative Literature*, 1998.
61. Neale, Steve. "Masculinity as Spectacle." *Screen*, 24, 1983.
62. Neale, Steve. "Sexual Difference in Cinema – Issues of Fantasy, Narrative and the Look." *Oxford Literary Review*, 8, 1986.
63. *New Review of Film and Television Studies*, ediție specială despre Laura Mulvey.
64. Nixon, Mignon. "Why Freud?, asked the Shrew: Psychoanalysis and Feminism." *Psychoanalysis and Feminism*, 20, 2015.
65. Narland, Torgeir. "Fictional Entertainment and Public Connection: Audiences and the Everyday Use of TV series." Department of Information Science and Media Studies, University of Bergen.
66. Paul Willeme. "An Avant Garde for the Eighties." *The Journal of Cinema and Media*, 24, 1984.

67. Redvall, Eva. "Is Gender Still an Issue?" *FILM*, #36, 2004.
68. Zillmann, J., Bryant, J., & Huston, A.C. "Media, Children, and the Family: Social Scientific, Psychodynamic, and Clinical Perspectives." *Critical Studies in Television*, 2001.
69. Public service broadcasting, popular entertainment and the construction of trust. *European Journal of Communication*, 2004.
70. Lee Ross. "The Fundamental Attribution Error: A Phenomenon Without a Function?" *Journal of Women in Culture and Society*, 1977.
71. Gilbert & Malone. "Two Steps Forward, One Step Back: The Deterioration of Attributional Reference." 1995 sau "The Correspondence Bias." Department of Information Science and Media Studies, University of Bergen.
72. Y. Chen. "The Change of Female Lead Images in Disney Films from the Perspective of Feminism." *Cultural Industry*, 2021.

**Link-uri:**

1. Harrington, Delia. *Killing Eve's Women Recast Invisibility into a Super Power*. 2019. Articol. Accesat la 10 august 2022. <https://www.damemagazine.com/2019/05/24/killing-eves-women-recast-invisibility-into-a-super-power/>
2. Johnson, Anna. *Dressed to Kill: The Morality of Costume in Killing Eve*. 2020. The Sydney Morning Herald, 2017. Accesat la 13 august 2022. <https://www.smh.com>
3. Jennings, Luke. *Codename Villanelle*. Publicat pe 24 august 2017, de Jhon Murray.
4. Klemesrud, Judy. *What to Wear is Special Problem for Women*. The New York Times, 9 februarie 1970.
5. Schepelern, Peter. *Danish Film History 1896-2009*. Det Danske Filminstitut. Accesat la 8 decembrie 2022. <http://www.dfi.dk/English/Danish-Film-History/Danish-FilmHistory-1896-2009.asp>
6. Link-uri: <https://www.britannica.com/art/television-in-the-United-States#ref283599>, Overview,

7. pag.<https://www.britannica.com/art/television-in-the-United-States#ref283600>, The golden age, pag. 2
8. <https://www.britannica.com/art/television-in-the-United-States#ref283599>, Overview, pag. 2
9. <https://allthatsinteresting.com/first-television-drama>, 14 aprilie 2020
10. [https://www.earlytelevision.org/queens\\_messenger.html](https://www.earlytelevision.org/queens_messenger.html), 14 aprilie 2020
11. <http://variety.com/2015/film/news/women-lead-roles-in-moviesstudy-hunger-games-gone-girl-1201429016/>
12. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/09/13/about-6-in-10-young-adults-in-us-primarily-use-online-streaming-to-watch-tv/>, 18.08.2020,
13. <https://www.ses.com/obiceiurile-de-consum-tv-si-video-ale-romanilor-2019>, accesat pe 10 ianuarie 2022

---

[1] Mulvey Laura, *Visual pleasure and narrative cinema*, Ed. Macmillan, Londra, 1989

[2] Articol, <https://time.com/5582067/sandra-oh-acting-coach-interview/>, accesat pe 7.08.2024

[3] Heath, Stephen, *Questions of Cinema*, Basingstoke, London, 1981

---